

Posudek vedoucího bakalářské práce Jana Bernase SPOR O CHARAKTER LIDSKÉ PŘIROZENOSTI V KONFUCIANISMU

Student si pro svou bakalářskou práci zvolil hraniční téma na pomezí religionistiky a filosofie. Zaměřil se na jeden z problémů, který v důsledku silného vlivu čínského konfucianismu na sousední kulturně-geografické oblasti spoluurčil charakter značné části dálněvýchodní myšlenkové tradice. Přestože šlo o téma zadané, a tedy už předem vymezené, jako vedoucí práce oceňuji, že jej student dokázal udržet v mezích a nenechal se odvést příliš volnými souvislostmi, které se při nutném zasazení tématu do širšího kontextu dějin čínského myšlení přirozeně nabízejí. Práce má přehlednou, logickou strukturu a přesně sleduje tematickou návaznost v chronologické, ale systematické návaznosti podle vzorce, který je v dějinách myšlení velmi častý a obvyklý: 1) nastolení tématu osobou zakladatele, 2) rozpracování tématu osobou následovníka (teze), 3) jeho opačné rozpracování osobou dalšího následovníka (antiteze) a 4) položení sporu na jinou, obecnější rovinu osobou pozdějšího následovníka (syntéza).

Student využil dostupné zdroje jak primárních textů, tak i sekundární literatury a dokázal je tvůrčím způsobem kombinovat. Z formálního hlediska lze ocenit, že navzdory spoustě jmen a pojmů naprosto odlišného kulturně-jazykového okruhu dokázal dát práci přehledný a víceméně důsledný tvar. Vzhledem k rozmanitosti zdrojů domácích i cizojazyčných vyvstal typický problém s dvojitým prepisem čínských jmen a pojmů (tj. českým a mezinárodním), které jsou různými českými autory a překladateli různě preferované. Nebylo zcela v silách studenta (a ani jsem to jako vedoucí nepovažoval za nutné), tento prepis za každou cenu sjednocovat nebo se přiklonit pouze k jednomu z nich. Na některých místech sice student mohl tento rozdíl více eliminovat (kdy např. na s. 21 v jedné větě píše Lao-c' i Zhuangzi), celkově však z této nedůslednosti neplynou žádné obsahové chyby či omyly. Z formálního hlediska musím vytknout, že v práci zbyly některé neobratné či gramaticky nesprávné formulace (jako např. na s. 36 „*Zabýval se otázkou Mencia, zda je lidská přirozenost dobrá a také se k ní přikláněl*“), přesto však mohu konstatovat, že autorova gramatika a stylistika se v průběhu zpracovávání práce výrazně zlepšila.

Co se týká koncepce a metodiky, v zásadě mám jako vedoucí práce tři námitky. Za prvé se domnívám, že student mohl a měl v zájmu správné interpretace více konfrontovat jak dostupné překlady primárních textů (např. Konfuciovy *Hovory* byly do češtiny a slovenštiny přeloženy několikrát a bylo by jistě podnětné některé citáty z jednotlivých překladů porovnat), tak i tituly sekundární literatury (např. dvě stěžejní díla o dějinách čínské filosofie od Oldřicha Krále a Anne Cheng využívá jen minimálně, neúměrně jejich významu). Za druhé bych uvítal důkladnější zamyšlení nad tématem v Závěru. Za třetí se nabízí otázka, jak významnou roli ve sporu o charakter lidské přirozenosti v konfucianismu hrál konkurenční legalismus. Jeho zařazení do koncepce práce mohlo být zřetelněji odůvodněné. To jsou aspekty, které se nám nepodařilo zcela doladit. Otázku obsahové korektnosti práce přenechávám oponentovi.

Celkově jsem přesvědčen, že student prokázal dobrou orientaci ve zvoleném tématu a schopnost zpracovávat různé typy zdrojů. Je vhodné podotknout, že téma by svojí komplexností bylo vhodné i pro práci diplomovou, nicméně jako prvotní ohledání terénu tato práce i se svými nedostatky určitě obstojí. Doporučuji bakalářskou práci Jana Bernase k obhájení a navrhuji hodnotit známkou **výborně – velmi dobře**.

3. dubna v Českých Budějovicích

PhDr. Vít Erban, Ph.D.
Katedra filosofie a religionistiky TF JU